

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

1(7)

SAXVER94.DOC

Handläggare
Miljöchef
Högni Hansson

1994-05-25

Saxån-Braån
Möv 173

Verksamhetsplan för 1994 och framåt

Arbetsgruppen föreslår följande verksamhetsplan för 1994.

1994 års verksamhet

Vattenkontroll

Kontrollprogrammet följer tidigare uppläggning med smärre justeringar rörande parameterintervall. En undersökning av dagvattenutsläpp i Saxån-Braån initieras. En så kallad JRK station (jordbrukets recipientkontroll) har etableras i Örtorpsbäcken i Landskrona kommun. Stationen är en av provtagningslokalerna i ett nationellt nät mätpunkter i jordbruksåar. Stationen kommer att drivas i länsstyrelsens regi och finansieras av naturvårdsverket, syftet är att studera kväve- och fosforläckage från olika typer av jordbruksmark, och i ett längre perspektiv kunna studera vilka konsekvenser en förändrad jordbruksdrift har på vattenkvaliteten.

Vattenföringsstationer

Vattenföringen i Saxån och Braån beräknas även i fortsättningen med hjälp av SMHI:s PULS modell. Arbetsgruppen föreslår att 3 000 kr per år anslås för vattenföringskontrollen. Ett av mätinstrumenten som inte används utlånas till ett projekt i Höje å som syftar till att mäta effekten på kväveretentionen vid en anlagd damm.

Information

För 1994 föreslås att 35 000 kr anslås för att göra en detaljerad dokumentation/redovisning av utförda åtgärder samt en lättillgänglig och utåtriktad folder.

Åtgärdsprogrammet

Det av Landstinget miljöfond finansierade åtgärdsprogrammet slutförs under året i Svalövs kommun.

Postadress	Kontorsadress	Telefon	Telefax	Postgironr
261 80 Landskrona	Stadshuset Drottninggatan 7	0418-79 245	0418-79403	1 23 45-5

Det åtgärdsprogram som kommittén antog 1990 omfattade anläggningskostnader för 1 142 000 kr och 2 800 000 kr för markersättningskostnader. Bidrag lämnades av miljövårdsfonden för anläggningskostnaderna. Kommunerna har satsat varierande belopp på våtmarksprojekt och skydds zoner. Eslöv 440 000 kr under 1993, Landskrona 220 000 kr under 1991-92, 250 000 kr under 1993. Kävlinge planerar att avsätta 100 000 under 1994. Svalöv har för avsikt att satsa ett större belopp på "Svalövssjön".

Projektet är trots detta helt otillräckligt för att riksdagens mål på 50 % minskning av kväveläckaget skall uppnås. Det behövs betydligt mera omfattande åtgärder. Kvävehalterna i Saxån-Braån är mycket höga och transporten av närsalter till Öresund via Saxån är stor. Öresund är hårt belastat av bl a närsalter. Några större punktkällor förekommer inte som avbördas till systemet. Svalövs samhälle har enda reningsverket som släpper ut i systemet, men dagvatten från Eslöv och övriga tätorter släpps ut obehandlat i åarna. Helt övervägande delen av kvävet härstammar från läckage från åkermarken. Det är därför effektivast att sätta in åtgärder mot det läckaget.

För att uppnå 50 % minskning av närsaltsbelastningen i Öresund behöver belastningen via Saxån minskas med minst 50 %. Målet kan inte nås genom att enbart minska utsläppen från industrier och reningsverk. För att minska belastningen med 50 % kan man redan nu konstatera att det behövs betydligt mer omfattande och kostnadskrävande åtgärder än pågående projekt. Sannolikt behövs det omfattande statliga insatser utöver de som kommuner och landsting satsar.

Vatten- och landskapsvårdande åtgärder för Saxån-Braåns avrinningsområde

Ekologgruppen har färdigställt sitt förslag till handlingsplan för vatten- och landskapsvårdande åtgärder i Saxån-Braåns avrinningsområde. Nedan redovisas huvuddragen i planen.

Totalt reduktionsmål för kväve: 50 % grundat på en transport av kväve på 1100 ton/år (1985 års nivå) blir reduktionsmålet 550 ton/år.

275 ton/år bedöms kunna reduceras genom pågående och föreslagna åtgärder inom jordbruket

75 ton/år bör kunna reduceras¹ med ytterligare åtgärder inom

¹Utredning om arealen vintergrön mark ökas ytterligare för att nedbringa markläckaget, där förslag tas fram hur detta praktiskt skall gå till (vilka grödor och odlingstekniker) utifrån vad som är praktiskt och ekonomiskt gångbart. Eventuella ersättningsnivåer till jordbrukare bör också föreslås, d v s kostanderna skall uppskattas. Denna utredning föreslås utföras av SLU, Hushållningssällskapet eller lantbruksenheten på länsstyrelsen i Malmö.

jordbruket utöver vad jordbruksverket föreslår t ex ökade arealer av grön mark, fånggrödor mm.

200 ton/år reduceras med hjälp av dammar och våtmarker

Kvävereduktionen beräknas uppgå till 1 ton/ha år i dammar och våtmarker, vilket innebär att ca 200 ha dammar och våtmarker bör återskapas i avrinningsområdet

Tre etapper uppdelad på en tolvårsperiod föreslås:

Etapp 1 - 1995-1998 - 50 ha dammar

Etapp 2 - 1999-2002 - 75 ha dammar

Etapp 3 - 2002-2006 - 75 ha dammar

Etapp 1

Målsättning:

50 ha dammar

25 ha skyddszoner

1995

8 ha dammar	1,6 milj kr
5 ha skyddszoner ²	0,2 milj kr
uppföljning av effekter	0,1 milj kr
utredning	0,1 milj kr

totalt	2,0 milj kr
--------	-------------

1996

10 ha dammar	2 milj kr
10 ha skyddszoner	0,4 milj kr
uppföljning av effekter	0,15 milj kr
utredning	0,1 milj kr

totalt	2,65 milj kr
--------	--------------

1997

15 ha damm	3 milj kr
10 ha skyddszon	0,4 milj kr
uppföljning av effekter	0,15 milj kr

totalt	3,55 milj kr
--------	--------------

²Endast skyddszoner med hög prioritet genomförs. I övrigt bör man avvakta en eventuell EU-anslutning eftersom det finns förslag till att skyddszoner genomförs med ekonomiskt bidrag från EU.

1998

17 ha damm	3,4 milj kr
10 ha skyddszon	0,4 milj kr
uppföljning av effekter	0,15 milj kr

totalt	3,95 milj kr

För 1995 och 1996 års målsättning vad gäller dammarealen finns det redan täckning för genom de intresseanmälningar som finns redovisade i projektkatalogen.

Förslag till kostnadsfördelning mellan de olika kommunerna:

Antalet kommuninnevånare delat med kommunens totala areal multiplicerat med kommunens areal inom avrinningsområdet. Denna modell för kostnadsfördelningen mellan olika kommuner har man kommit fram till genom diskussioner mellan berörda kommunrepresentanter inom Kävlingeåns avrinningsområde (9 kommuner inom Kävlingeåns avrinningsområde). Modellen innebär att kommunerna med en större befolkning och därmed ett större skatteunderlag får ta ett större kostnadsansvar jämfört med glebygdskommunerna. Detta kan motiveras med att de kostnader som uppkommer för samhället genom den miljöstörning som produktionen av livsmedel på åkermarken innebär (markläckaget), skall relateras till konsumtionen av livsmedel, dvs kommunerna med stort invånarantal skall stå för en större kostnadsbörda.

Kommun:	Befolkn/km ² x areal inom avrinningsområdet	Kostnadsfördelning %	Areal inom avrinningsområdet km ²	%
Eslöv	28271	24	116,85	32
Kävlinge	23994	19	38,51	11
Landskrona	36336	41	51,70	14
Svalöv	12945	16	155,40	43

Kostnadsfördelning för etapp 1

Kommun	Kostnad 1995	Kostnad 1996	Kostnad 1997	Kostnad 1998
Eslöv	480 000	636 000	852 000	948 000
Kävlinge	380 000	503 500	674 500	750 500
Landskrona	820 000	1 086 500	1 455 500	1 619 500
Svalöv	320 000	424 000	568 000	632 000
Totalt	2 000 000	2 650 000	3 550 000	3 950 000

Vid ovanstående kalkyl har inte eventuellt statligt stöd eller andra former av bidrag till denna typ av åtgärder beaktats.

Kommunerna i Kävlingeåns avrinningsområde (9 st), Höje å (3 st) och Råån (4 st) har ställt sig positiva till åtgärdsförslag av samma typ som ovan.

Arbetsgruppen skall med vattenvårdsplanen som grund arbeta för att skaffa finansiering och genomföra de föreslagna åtgärderna.

Elfiskeinventering

Under 1994 genomförs en elfiskeinventering i Saxån-Braån med inriktning på samtliga fiskarter. Inventering av öringbestånden torde kunna utföras och finansieras genom länsstyrelsens fiskeenhet och de lokala fiskeintressenas försorg. Arbetsutskottet föreslår att 45 000 kr avsätts till detta ändamål.

Digitalisering av Saxån-Braån

Saxån-Braåns nuvarande öppna vattendrag är digitaliserade och inlagda i kartdataprogrammet MapInfo. Arbetsgruppen föreslår att 7000 kr avsätts för att digitalisera Saxån-Braåns utseende i början på 1800 talet (Den Skånska rekognoseringskartan) samt att översiktligt kartera åker, skog, större vägar och sankmarker i Eslövs, Kävlinge, och Svalövs kommuner. Landskrona kommun är redan digitaliserad.

Uppföljning

Arbetsgruppen föreslår att 40 000 kr avsätts för att utvärdera resultaten av åtgärdsinsatser. Utvärderingen kräver t ex omfattande mätningar av närsaltshalterna i det vatten som rinner till en damm och det vatten som lämnar dammen. Arbetsgruppen anser att en utvärdering är angelägen för de fortsatta åtgärderna. Uppföljningen behöver nödvändigtvis inte utföras i Saxån-Braåns avrinningsområde om det finns likartade och lämpligare undersökningsobjekt i andra vattendrag.

1995 års verksamhet

Arbetsgruppen föreslår att 1995 års verksamhet skall ha följande omfattning:

Vattenkontrollen

Kontrollprogrammet föreslås vara av samma omfattning som 1994 med viss uppskrivning av kostnaderna. Undersökning av dagvattenutsläpp i Saxån-Braån utförs.

Åtgärdsprogram

Det fortsatta arbetet inriktas på vilka ytterligare åtgärder som behövs för att nå 50% målet

Vattenföringsmätningar

Vattenföringskontrollen föreslås ske genom SMHI:s PULS-modell till en kostnad av 3 000 kr.

Uppföljning

Uppföljning och i utvärdering av skyddsåtgärder föreslås fortsätta under 1995 till en kostnad av 40 000 kr.

Information

35 000 kr avsätts till informationsverksamhet.

Budgetförslag

Budgetpost	1994	1995	
Årlig vattenkontroll	180 000	200 000	
Dagvattenkontroll	10 000	35 000	
Information	35 000	35 000	
Uppföljningskontroll	40 000	40 000	
Vattenföring PULS	3 000	3 000	
Fiskinventering	45 000	0	
Digitalisering av vattendraget	7 000	0	
Åtgärder - projektering mm	80 000	100 000 ³	
Övriga kostnader	0	7 000	
Summa	400 000	420 000	
Kostnad per kommun	100 000	105 000	

Förslag till beslut

Arbetsgruppen föreslår kommittén fatta följande beslut:

1. Kontrollprogrammet fortsätter till en kostnad av högst 180 000 kr under 1994 och 200 000 kr under 1995.
2. Kommittén beslutar att anslå 80 000 kr för åtgärder-projekteringsinsatser för 1994 .
3. Vattenföringskontrollen sker genom beräkning via PULS-modellen av SMHI till en kostnad av 3 000 kr för 1994 och 1995
4. Fiskinventering utförs under 1994 till en kostnad av 45 000 kr.
5. För informationsinsatser anslås 35 000 kr för 1994 och 35 000 kr 1995.

³Överförs till åtgärdsprogrammet.

6. Uppföljning och utvärdering av skyddsåtgärderna genomförs under 1994 och 1995 till en kostnad av 40 000 kr 1994 och 40 000 kr 1995.
7. Arbetsgruppen får i uppdrag att utreda behovet och lämpliga provtagningspunkter för dagvattenutsläpp i vattendraget samt att planlägga och upphandla en fiskinventering i vattendraget.
8. Arbetsgruppen får i uppdrag att med vattenvårdsplanen som underlag arbeta fram förslag till finansiering och genomförande av föreslagna åtgärder

Högni Hansson
sekreterare